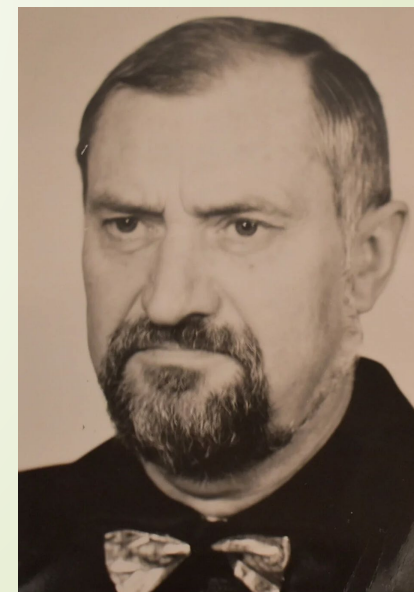

Prierez histórie vojenskej hudby v Prešove

Viliam Tarjányi

Obsahová časť

- Predhovor (strana 3)
- Vojenská hudobná škola v Československu 1923-2008 (strana 4-6)
- Vojenské hudby v bývalom Československu 1919-1992 (strana 7)
- Činnosť a personálne obsadenie vojenských hudieb v Československu (strana 8)
- Vojenské hudby na Slovensku v 50.-90. rokoch 20. storočia (strana 9)
- Vojenská hudba v Prešove v rokoch 1874 – 1933 (strana 10-13)
- Vojenská hudba v Prešove v rokoch 1933 – 1991 (strana 14-22)
- Vojenský dirigenti vojenskej hudby v Prešove od roku 1945 do roku 1991 (strana 23-25)
- Osobnosti vo funkcii kapelníkov vojenskej hudby v Prešove (strana 26-27)
- Fotodokumentácia (strana 28-41)
- Autor dokumentu (strana 42-44)
- Zdroje prezentácie (strana 45-47)
- Tiráž (strana 48)

V publikácií okrajovo spomenieme prvú zmienku o vojenskej hudbe v Prešove a prvom kapelníkovi vojenskej hudby. Sondu o kapelníkovi vojenskej hudby 67. pešieho pluku c. a k. monarchie v Prešove na prelome 19. a 20. storočia spracovala Slávka Kopčáková v článku *Vojenský kapelník Leopold Kohout a jeho podiel na hudobnom živote Prešova v rokoch 1881-1908.*

O vojenských hudbách v bývalom Československu, zvlášť na Slovensku sú spracované a publikované čiastočné informácie. Jedným z dôvodov bolo, že vojenské hudby boli súčasťou divízií, plukov, ktoré boli často dislokované. Najmenšou týlovou jednotkou, ktorú tvorili príslušníci vojenskej hudby bola hudobná čata v počte 20 muzikantov.

O pôsobení vojenskej hudby v Prešove sa dozvieme prevažne zo zachovaných uverejnených článkov v periodickej tlači. Vzácne sú aj spomienky bývalých vojenských hudobníkov pôsobiacich vo Vojenskej hudbe v Prešove.

Pri vzniku vojenských hudieb v bývalom Československu a neskôr na Slovensku zohralo úlohu niekoľko dôležitých faktorov. Predovšetkým založenie Vojenskej hudobnej školy v roku 1923. Ukončenie 2. svetovej vojny v roku 1945 a následnom znovu vytvorení čs. armády a obnove vojenských hudieb. Podstatným údajom je zánik federálneho štátu a vznik Slovenskej republiky v roku 1993.

Vojenská hudobná škola v Československu 1923-2008

4

Vznikom Československa v roku 1918 sa postupom času objavila potreba prípravy vojenských hudobníkov po odbornej, ale aj vojenskej stránke. Zakladateľom a prvým veliteľom Vojenskej hudobnej školy bol pplk. Prokop Oberthor. Prvá vojenská hudobná škola začala svoju činnosť v kasárňach Na Pohořelci v Prahe v roku 1923. Od roku 1926 sa presídlila do Žižkovských kasární v Karlíne. V posledný marcový deň roku 1939 boli žiaci prepustení a činnosť školy bola na dlhých šesť rokov prerušená (Hořec 1973, s.18).

Znovuotvorenie vojenskej hudobnej školy prebiehalo v letných mesiacoch 1945 až do konca roka. Začiatkom roka 1946 mohla škola znova začať svoju činnosť. Pôsobiskom sa opäť stali Kasárne Jána Žižku z Trocnova v Prahe-Karlíne.

Ďalším medzníkom vojenskej hudobnej školy bol rok 1950, keď bola škola premiestnená na Slovensko do Spišského Podhradia v okrese Levoča. Po trojročnom pôsobení vojenskej hudobnej školy v tomto mestečku bola škola premiestnená do niekdajšieho krajského mesta Liberca, a tak v školskom roku 1953/1954 začala Vojenská hudobná škola pôsobenie v Karlíne v Kasárňach Jána Žižku z Trocnova, tentoraz v Liberci, kde pôsobí od augusta 1953 do augusta 1958 (Hořec 1973, s.26).

V roku 1958 pri oslavách 35. výročia založenia školy, bola premenovaná na Vojenskú hudobnú školu Víta Nejedlého (názov pretrval do roku 1990). V roku 1991 bola škola premenovaná na Vojenské konzervatórium. Od septembra 1958 až do zrušenia Vojenského konzervatória ku dňu 31. augusta 2008 pôsobí v Roudnice nad Labem. (Hořec 1973, s.27).

Popri veliteľoch Vojenskej hudobnej školy mali vysokú umeleckú autoritu v spoločnosti zástupcovia školy a učitelia (inštruktori) učebných skupín drevených, plechových, husľových, klavírnych a bicích nástrojov. (Tabuľka 1)

Okrem hlavného predmetu hudobný nástroj (dychový a strunový) a hudobno-teoretických predmetov, absolvovali študenti vojenskej hudobnej školy výučbu všeobecne vzdelávacích a spoločenskovedných predmetov. Dôraz sa kládol aj na telesnú prípravu študentov.

Vojenská hudobná škola vchovala množstvo vynikajúcich kapelníkov, skladateľov a sólistov vojenských hudieb. Absolventi s pedagogickými schopnosťami a zručnosťami ostali na vojenskej hudobnej škole a pracovali ako pedagógovia alebo ako pedagógovia na Akadémii múzických umení, konzervatórií a vtedajších ľudových škôl umenia. Väčšina absolventov bola pridelená k určitým vojenským hudbám. Mnoho absolventov pôsobí v profesionálnych orchestroch: Národné divadlo v Prahe a Bratislave; Česká a Slovenská filharmónia; krajské divadelné a symfonické orchestre (Hořec 1973, s.40).

Tabuľka 1- Velitelia Vojenskej hudobnej školy od jej vzniku do zrušenia /1923-2008/

6

Meno a priezvisko veliteľa Vojenskej hudobnej školy	Roky vo funkcii veliteľa Vojenskej hudobnej školy	Pôsobisko Vojenskej hudobnej školy /VHŠ/ a Vojenského konzervatória
Prokop OBERTHOR	1923-1925	Založenie Vojenskej hudobnej školy - Pohořelecké kasárne Praha
Petr TEPLÝ	1925-1931	Presťahovanie VHŠ - Žizkovske kasárne Praha-Karlín
Alois MACH	1931-1935	Žizkovske kasárne Praha-Karlín
Jan Petr UHLÍŘ	1935-1939	Žizkovske kasárne Praha-Karlín
Václav THIER	1939	Od 15.03 1939 do 01.01. 1946 VHŠ zrušená
Jindřich PRAVEČEK	1946-1948	Začiatkom roka 1946 VHŠ obnovená - Kasárne Jána Žižku z Trocnova v Prahe-Karlíne. Prvý povojnový veliteľ školy.
Hynek SLUKA	1948-1950	Od roku 1950 presťahovaná - Spišské Podhradie
Rudolf URBANEC	1951-1952	VHŠ - Spišské Podhradie
Bohuslav RYCHTAŘÍK	1952-1957	Od roku 1953 presťahovaná - Žizkovske kasárne Liberec
Metod PŘIKRYL	1957-1973	Od roku 1958 presťahovaná - Roudnice nad Labem a premenovaná na VHŠ Víta Nejedlého
Zdeněk SVITÁK	1973-1989	VHŠ VN Roudnice nad Labem
Jaroslav ZEMAN	1989-1993	VHŠ VN Roudnice nad Labem. Od roku 1991 premenovaná na Vojenské konzervatórium
Jiří KŘEN	1993-2001	Vojenské konzervatórium - Roudnice nad Labem
Milan KORŠO	2001-2003	Vojenské konzervatórium - Roudnice nad Labem
Rostislav DOMORÁK	2003-2008	31.08. 2008 Vojenské konzervatórium Roudnice nad Labem zrušené

Vojenské hudby v bývalom Československu 1919-1992

7

Od 1. januára 1919 československá armáda zriadila vo svojich plukoch šesťdesiat posádkových hudieb. Od augusta 1920 niesli názov plukovná hudba. Jeden plukovný orchester tvorilo štyridsaťštyri členov a desať elévov (Chloupek 2015).

Zmena nastala vznikom Vojenskej hudobnej školy v roku 1923, ktorá začala vychovávať vojenských hudobníkov z povolania pre vojenské hudby.

Najviac vojenských hudieb v Československu mala armáda v roku 1933 a to celkom 53 hudieb. Všetky vojenské orchestre boli profesionálnymi telesami s vysokou interpretačnou úrovňou (Minařík 2017).

Od 1. októbra 1958 bolo v bývalom Československu 28 vojenských hudieb: 1 Ústredná hudba čs. armády; 1 Hudba čs. letectva; 1 hudba brigádna; 13 hudieb plukovných; 7 hudieb divíznych; 4 hudby posádkové; 1 hudba vojenskej hudobnej školy (Minařík 2017).

Ďalšie reorganizácie vojenských hudieb prebehli v rokoch 1963. Posledná väčšia redukcia kde nastali zmeny v obsadení počtov vojenských hudieb v rámci bývalého Československa nastala v októbri 1991 (Minařík 2017).

Rozdelením Československa sa od januára 1993 počet vojenských hudieb výrazne znížil. V nasledujúcich rokoch proces redukcie vojenských hudieb pokračoval hlavne v Čechách. V súčasnosti pôsobia v Čechách iba Ústredná hudba AČR a Vojenská hudba Olomouc.

V Slovenskej republike sa zmeny v počte vojenských hudieb veľmi nedotkli.

Činnosť a personálne obsadenie vojenských hudieb v Československu

8

Od 50. rokov 20. storočia hlavnou náplňou a hudobnou produkciou vojenských hudieb bolo zabezpečenie vojenských ceremoniálov, pietnych aktov, slávnostných nástupov, vojenských prísah, vojenských pohrebov, slávnostných podujatí a iných reprezentačných akcií v rezorte obrany. Nechýbali vojenské promenádne koncerty, defilé prvomájových sprievodov, vojenské výchovné koncerty, nahrávky v televízii a rozhlase a vojenská prehliadka.

Špecifikum repertoáru vojenských hudieb v bývalom Československu bol služobný repertoár hraný pri vojenských ceremóniách (Hymna ČSSR; Internacionála; Husitský chorál – Ktož jsú boží bojovníci; Václav Dobiáš: Slávnostný uvítací pochod; Ján Fadrhons: Pochod samopalníkov; František Musel: Armáde do kroku a iné).

Medzi osobitosť, mimoriadnosť vojenských hudieb môžeme zaradiť aj personálne obsadenie členov vojenských hudieb. Od roku 1923 do roku 2008 to boli vojenský hudobníci z povolania, ktorí boli dopĺňaní predovšetkým z Vojenskej hudobnej školy, neskôr Vojenského konzervatória z Roudnice nad Labem.

Súčasťou vojenskej dychovej hudby boli vojaci základnej vojenskej služby na dobu dvoch rokov z radov amatérskych muzikantov z rôznych civilných dychových orchestrov a absolventi konzervatórií. Obdobie, v ktorom nastupovali „základáci“ k vojenskej hudbe, trvalo do roku 2005, keď bola zrušená vojenská základná služba.

Vojenské hudby na Slovensku v 50.-90. rokoch 20. storočia

9

V období rokov 1953 – 1991 pôsobili na Slovensku vojenské hudby v Bratislave, Banskej Bystrici, Topoľčanoch, Trenčíne, Prešove. V septembri 1973 vznikla hudba resp. hudobná čata u novozriadenej Vysokej vojenskej leteckej školy v Košiciach a na jeseň 1979 sa transformovala na samostatnú Posádkovú hudbu Košice. V roku 1991 bola zrušená divízna hudba v Topoľčanoch a vojenská hudba z Prešova bola prevelená do Košíc.

Od roku 1993 po zániku federálneho štátu (31.12.1992) boli na Slovensku posádkové hudby v Bratislave, Banskej Bystrici, Trenčíne a v Košiciach. Postupne zanikli posádkové hudby v Trenčíne a Košiciach.

Momentálne pôsobia na Slovensku dve vojenské hudby – Vojenská hudba Ozbrojených síl Slovenskej republiky Bratislava a Vojenská hudba Vzdušných síl v Banskej Bystrici. Ďalším profesionálnym telesom v oblasti dychovej hudby je Hudba Ministerstva vnútra Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave. V súčasnosti riaditeľom dychovej hudby je pplk. Mgr. art. Peter Saňka.

Služobný repertoár vyššie uvedených súčasných hudieb pozostáva: Hymna Slovenskej republiky; Príchod a odchod Slovenskej zástavy čestnou čatou, hymnická pieseň Mikuláša Schneidera Trnavského: Hoj, vlasť moja; Pochod Príchod Veliteľa – Karol Pádivý: Rušaj, junač, Tatier...

Vojenská hudba v Prešove v rokoch 1874 - 1933

10

V období 19. storočia v Rakúsko – Uhorsku boli cisárske pešie pluky, ktorého súčasťou bola vojenská hudba. U cisársko-kráľovskej armády sa vo výkazoch štábu pluku viedli aj príslušníci plukovnej hudby. V dobách c. a k. rakúsko-uhorskej armády (1867-1889) prichádzali k vojenským hudbám 14-roční elévi, ktorí nastúpili k hudbe, kde sa zdokonaľovali v hre na hudobné nástroje. Po dobrovoľnom riadnom odvedení museli pri pluku zostať spravidla minimálne ďalšie tri roky.

Personálne obsadenie vojenskej hudby v Prešove od roku 1882 bolo nasledovné: Leopold Kohout vstúpil do armády v roku 1874. V roku 1882 sa stal kapelníkom vojenského orchestra 67. pešieho pluku, ktorý v rokoch 1883 – 1907 pôsobil v Prešove. Bezmála 30 najplodnejších rokov svojho života prežil v Prešove. Obdobie jeho pôsobenia v Prešove môžeme považovať ako vstup do problematiky pôsobenia vojenských hudieb v meste. V roku 1908 bol 67. peší pluk dislokovaný do Viedne. Po odchode Leopolda Kohouta z postu kapelníka 1907 ho krátko, cca rok, zastupoval Herman Dostal (Kopčáková 2019).

V rokoch 1908 – 1914 bol vo funkcii kapelníka 5. pešieho pluku so sídlom v Prešove hudobný skladateľ a hudobník František Hoffmann, absolvent Viedenskej hudobnej akadémie. Okrem vojenského kapelníka vyučoval v Prešove na Hudobnej škole Széchenyiho kruhu (1909–1918). Spolu s Mikulášom a Máriou Moyzesovcami pôsobil ako koncertný umelec, koncertoval v Prešove a v Košiciach. (Kopčáková 2024).

Pred prvou svetovou vojnou bola v Prešove vojenská hudba, ktorej kapelníkom bol hudobník slovenského pôvodu Ján Balog. Túto informáciu získal Anton Nahacký, ktorý bol od roku 1963-1979 kapelníkom divíznej vojenskej hudby v Prešove od manželky Jána Baloga (Hangonyi 1989, s.8).

Po skončení 1. svetovej vojne vojenská sila Uhorska bola bez schopného velenia. V historických prameňoch sa uvádza, že vojaci, vrátane vojenských hudobníkov, ktorí prežili prvú svetovú vojnu, sa rozišli do svojich domovov. Vojenské orchestre, ktoré pôsobili so svojimi plukmi väčšinou na frontoch, sa vracali často úplne zdecimované. Vznikom Československej republiky 28.10.1918 sa zároveň začala písať nová kapitola v dejinách vojenskej hudby na Slovensku.

V Slovenskom biografickom slovníku IV. zväzok M-Q, 1990, s.526 sa uvádza, že od roku 1919 bol Ján Pöschl kapelníkom vojenskej hudby v Prešove. Údaj nie je vierohodný ani potvrdený v žiadnych dostupných dokumentoch.

Ako uvádza Bohumil Pešek (2006, s.105), po vzniku republiky od roku 1919 postupne vzniklo na Slovensku 12 posádkových kapiel v najvýznamnejších posádkových mestách. V Prešove pôsobila vojenská hudba posádkového pluku, ktorej kapelníkom bol Bohumil Pasovský (od roku 1920 hudba 20. pešieho pluku v Michalovciach).

V období prvej Československej republiky pôsobila v Prešove vojenská hudba 14. pešieho pluku, ktorá bola založená v roku 1927 a svoju činnosť vykonávala až do roku 1933. Dirigentmi tejto vojenskej hudby boli: Ján Blažek, Ján Chromec a Ferdinand Škrobák. V nedeľu predpoludním pravidelne koncertovala pred niekdajším hotelom Savoy (Hangonyi 1989, s.8).

Koncom 19. storočia a začiatkom 20. storočia repertoárová skladba vojenských orchestrov bola daná tromi typmi funkčnosti:

- promenádne koncerty (kde sa hrali vojenské pochody, marše a pod.). Najznámejší Radecký pochod (niekedy aj Radecký marš, nemecky Radetzky-Marsch). Pochod zložil Johann Strauss starší v roku 1848 s venovaním českému vojvodcovi Jánovi Jozefovi Václavovi Radeckému z Radče. Pochod Vjazd gladiátorov op.68, z roku 1897 českého skladateľa, kapelníka vojenských hudieb Júliusa Fučíka.
- tanečné a zábavné podujatia (úžitková hudba ako aktuálne tance typu valčíka, polky, štvorylky či čardáša). Veľmi obľúbené valčíky a polky Johanna Straussa st. a Johanna Straussa ml.
- Koncerty tzv. vážnej hudby, kde vojenský hudobníci plne suplovali chýbajúce symfonické telesá (Kopčáková 2019).

Oproti obdobiu konca 19. storočia a začiatkom 20. storočia, keď vojenský hudobníci suplovali symfonické orchestre, nastal obrat vo funkčnosti vojenských hudobníkov. Koncom 40. rokov predchádzajúceho milénia, vojenský hudobníci z povolania, ktorí ukončili vojenskú hudobnú školu popri hlavnom nástroji (dychový) aj strunové nástroje, nevyužívajú už v takom rozsahu svoje hráčske schopnosti v hre na husliach, viole, violončele, kontrabase v hudobných telesách. Prioritnými dôvodmi boli:

- Vznik Vysokej školy múzických umení v Bratislave (1949)
- Vznik Slovenskej filharmónie (1949)
- Vznik Štátnych konzervatórií (Bratislava, Košice, Žilina)
- Vznik profesionálnych divadelných orchestrov, krajských symfonických orchestrov
- Vznik komorných združení, komorných orchestrov, hudobných zoskupení vážnej hudby

Význam týchto vznikajúcich inštitúcií a hudobných telies bol dôsledkom, že činnosť vojenských hudobníkov sa začala orientovať prevažne vo vojenských dychových hudbách, poprípade, príležitostne v tanečných orchestroch, ktoré tvorili iba dychovú sekciu (klarinet, saxofón, trúbka, trombón) a rytmickú sekciu (kontrabas, basgitar, bicia súprava). Symfonické orchestre, divadelné orchestre v hre na sláčikové nástroje, boli obsadzované absolventmi VŠMU alebo konzervatórií.

Vojenská hudba v Prešove v rokoch 1933 - 1991

14

V rokoch 1933-1938 bola v kasárňach Jána Jiskru z Brandysa v Prešove vojenská hudba 16. pešieho pluku, ktorej dirigentom bol šrtm. Jaroslav Minksa.

Vojenská hudba plnila významné kultúrno-spoločenské podujatia. Prominentnú úlohu zohrala v dňoch 10.-11. júna 1936 v Sabinove v znamení Slávnosti pri príležitosti odovzdania štandarty cyklistickému práporu 4. vojenskej posádke v Sabinove. Dňa 10.06.1936 účinkovala pri slávnostnej omši, promenádnom koncerte v mestských sadoch v Sabinove. Na konci večernej slávnostnej akadémie zahrála vojenská hudba 16. pešieho pluku štátnu hymnu. Vtom čase nebola lepšie dokumentovaná stará tradícia vojenských a kresťanských cností na celom širokom kraji ba na celom Slovensku (Heřman 1936, s.1-2).

Po zániku 16. pešieho pluku dňa 24.09.1938 za tzv. Slovenského štátu, neskôr Slovenskej republiky, sídlila v Prešove vojenská hudba 6. pešieho pluku pod vedením por. Antona Geržu, (od roku 1939). V krátkom čase vybudoval z prešovskej tridsaťčlennej hudby jeden z najlepších vojenských dychových orchestrov na východnom Slovensku (Rutt kay 2009).

V roku 1944, tri mesiace pred vypuknutím Slovenského národného povstania, bola premiestnená do Dolného Kubína, kde sa v auguste roku 1944 pod vedením jedného z členov tejto hudby – Imricha Bugára zapojila do povstania (Rutt kay 2009).

Vznikom Slovenského štátu 14. marca 1939 nastala na Slovensku zmena politickej situácie. Genéza Slovenského štátu nie je predmetom našej publikácie, takže nevenujeme jej väčšiu pozornosť. Potrebné je uviesť niektoré údaje týkajúce sa kapelníkov vojenskej hudby v Prešove v tomto období. Pri uvádzaní kapelníkov vojenskej hudby v Prešove v roku 1939 sú nezrovnalosti.

Podľa Juraja Ruttkay (2009) v roku 1939 bol Anton Gerža po úspešnom konkurze prijatý za kapelníka vojenskej hudby pešieho pluku č.6 v hodnosti poručíka do Prešova. Zároveň príchodom do Prešova sa stal profesorom hudobnej výchovy na prešovskom Evanjelickom gymnáziu.

Bohumil Pešek (2006, s.108-109) vo svojom príspevku píše: *Kapelníkom hudby pešieho pluku 2 v Prešove sa mal stať Anton Gerža. Zložil kapelnícke skúšky, ale ako cudzí štátny príslušník bol prepustený dňom 05.09.1939 z činnnej služby. Do 01.02.1940 Anton Gerža pôsobil ako učiteľ hudby v polepšovni Komenského ústavu v Košiciach. Dirigentom plukovnej hudby pešieho pluku 2 v Prešove bol 16.09.1939 menovaný Imrich Bugár.*

V roku 1941 bolo na Slovensku vytvorených 6 peších plukov, u ktorých vznikli vlastné hudby. V Prešove bol peší pluk 6 s dirigentmi Imrichom Bugárom a Antonom Geržom. Peší pluk 6 s dirigentom Antonom Geržom bol určitú dobu aj na fronte (Pešek 2006, s.110).

Zo zdroja Márie Potemrovej, z roku 1965 sa objavuje informácia, že Anton Gerža pôsobil ako vojenský dirigent prešovskej vojenskej hudby v rokoch 1940-1945.

Z vyššie uvedených záznamov, sa najpresnejšími informáciami javia tie, ktoré publikovali Mária Potemrová a Bohumil Pešek, že Anton Gerža prišiel do Prešova za vojenského dirigenta v roku 1940.

Dňa 17.05.1945 pri slávnostnej vojenskej prehliadke v oslobodenom hlavnom meste Prahy, účinkovala hudba 1. československej samostatnej brigády, ktorú v rámci reorganizácie a vytvárania nových vojenských útvarov premiestnili do Košíc. Dirigentom bol poručík Felix Knops. Táto vojenská hudba 32. pešieho pluku bola až do roku 1953 jedinou vojenskou hudbou na východnom Slovensku. Okrem dychovej hudby v rámci organizačnej štruktúry pôsobil i tanečný orchester, malý sláčikový orchester a ľudová hudba (Hangonyi 1989, s.9).

Po druhej svetovej vojne bola v roku 1949 do Košíc premiestnená Posádková hudba Banská Bystrica, ktorá bola spojená s košickou vojenskou hudbou. Spojené hudby mali 120 členov. Z tohto telesa vznikli 20-členné vojenské hudby v Košiciach, Trebišove, Michalovciach a Prešove. Rokom 1956 boli vojenské hudby v Michalovciach a Trebišove zrušené (Hangonyi 1989, s.9).

Veliteľstvo, štáb a podporné jednotky 22. výsadkovej brigády v roku 1955 so sídlom v Prešove mala vo svojej organizačnej štruktúre začlenenú v týlovej jednotke hudobnú čatu, ktorá pôsobila v Sokolovských kasárňach v Prešove. Dirigentom a kapelníkom bol ppor. Viliam Keltoš. V roku 1960 bola premiestnená do Prostějova.

Od roku 1958 do roku 1960 kapelníkom vojenskej hudby v Prešove bol npor. Ján Holoubek a jeho zástupca dirigent por. Miroslav Křížek.

V auguste roku 1960 v rámci dislokácie vojenských útvarov (časti divízie) sa z Košíc do Prešova presunulo veliteľstvo 18. motostreleckej divízie, ktoré malo svoju divíznu hudbu. Po 15-ročnom účinkovaní v Košiciach bola premiestnená vojenská hudba do Prešova, t.j. rokom 1960 sa v tomto meste usídlila divízna Hudba vojenského zväzku československých červenoarmejcov.

Od roku 1960 sa vojenská hudba nastálo usídlila do roku 1991 v Prešove. Menila len svoje pôsobisko v rámci mesta Prešov. Sokolovské kasárne; Kasárne Antonína Zápotockého; Kasárne Dukelských hrdinov-Lesík delostrelcov.

Začiatky vzniku a pôsobenia vojenskej hudby v Prešove koncom 19. storočia do roku 1991 dokumentuje tabuľka 2.

V 60. rokoch stabilizoval sa počet členov vojenskej hudby v Prešove. Káder tvorili hudobníci z povolania a po absolvovaní prijímača (1 mesiac) vojaci-hudobníci základnej vojenskej služby na dobu dvoch rokov. Obdobie nástupu na vojenskú základnú službu k vojenskej hudbe bolo 1. októbra kalendárneho roku. Jeden z dôvodov bolo ukončenie absolventov konzervatória k 30. júnu príslušného roka.

Príchodom vojakov-hudobníkov z povolania, dobrých hudobníkov-vojakov základnej služby z konzervatórií a civilných dychových orchestrov sa zvýšila umelecko-technická úroveň, kvalita interpretácie, dramaturgia a repertoár vojenskej hudby.

Dramaturgia a činnosť vojenskej hudby v Prešove bola daná nasledujúcimi typmi funkčnosti. Okrem služobných povinností, vojenských ceremoniálov, vojenskej prísahy, pohreby, prehliadky, súťaže vojenských hudieb, hudobnú produkciu tvorili:

- Koncerty pre príslušníkov armády
- Výchovné koncerty pre školskú mládež
- Promenádné koncerty pre verejnosť
- Nahrávky v Československom rozhlas-štúdio Košice; Účinkovanie v Československej televízii – štúdio Košice

V repertoári sa postupne prejavovala väčšia a náročnejšia žánrová pestrosť. Objavili sa skladby českých hudobných veľikánov z oblasti dychovej hudby: J. Fučíka; R. Urbanca; J. Pravečka; F. Maňasa; V. Vačkára. Úpravy skladieb pre dychový orchester: A. Dvořáka; B. Smetanu; S. Rachmaninova; A. Chačaturjana; I. Dunajevského.

Repertoár vojenskej hudby v Prešove tvorili taktiež skladby popredných slovenských autorov: Ľ. Beleša; G. Dusíka; A. Lieskovského; K. Pádivého; G. Příbelu; J. Pöschla; A. Petríka; V. Tarjányiho, st.

Prínosom produkcie vojenskej hudby v Prešove bola tá skutočnosť, že disponovala veľmi schopnými kapelníkmi v oblasti skladateľskej a pri úprave hudobných skladieb pre dychové orchestre (mjr. Voříšek; mjr. Nahacký; kpt. Doležal; mjr. Kabelka).

Vojenská hudba v Prešove pracovala v ťažších podmienkach ako iné vojenské hudby na Slovensku. Patrila k bojovým útvarom, s ktorými sa musela zúčastňovať všetkých poľných cvičení, letných aj zimných sústredení vo vojenských výcvikových priestoroch. Vojenský hudobníci plnili funkciu vojenských regulovčikov pri riadení dopravy. Napriek vojenským povinnostiam veľmi úspešne reprezentovala vojenskú hudbu, ktorá bola v 60. – 90. rokoch predchádzajúceho milénia jedinou vojenskou hudbou vo vtedajšom Východoslovenskom kraji. Dosahovala vysokú umeleckú úroveň.

Na súťažiach vojenských hudieb v Trenčianskych Tepliciach bola v máji roku 1974 a v máji roku 1986 Vojenská hudba z Prešova hodnotená ako výborná (Hangonyi 1989, s.10). Veľkú zásluhu na dosiahnutí výborných výsledkov majú predovšetkým vtedajší kapelníci mjr. Nahacký v roku 1974 a mjr. Kabelka v roku 1986. (Tabuľka 3)

Vojenský muzikanti v Prešove našli uplatnenie aj v civilných profesionálnych hudobných zoskupeniach: DJZ Prešov; PULS Prešov. Amatérskych dychových orchestrov: Dychová hudba RKS Prešov; Malá dychová hudba Sabinka v Sabinove.

V rokoch 1976 – 1980 vojenská hudba, ako tanečný orchester, sprevádzala interpretov v Súťaži amatérskych spevákov v Prešove. Tanečný orchester striedavo dirigovali por. J. Doležal; por. P. Lacko; Tibor Kapitán.

Po odchode do výsluhového dôchodku niektorí zastávali funkcie riaditeľov a učiteľov najprv na ľudových školách umenia a neskôr na Základných umeleckých školách.

Od 01. 11. 1991 bola vojenská hudba v Prešove prevelená do Košíc ako Posádková hudba Košice. Koncom roka 2003 zrušená.

Tabuľka 2 – Prehľad existencie a pôsobenia vojenskej hudby v Prešove v rokoch 1883-1991

21

Vojenská jednotka – peší pluk, divízia, brigáda	Podriadené jednotky	Rok pôsobenia	Monarchia, štát, republika	Dislokácia, miesto
67. peší pluk	Vojenská hudba	1883-1907	Rakúsko-Uhorsko	Prešov. V roku 1908 dislokovaný do Viedne
5. peší pluk	Vojenská hudba	1908-1918	Rakúsko-Uhorsko	Prešov
Posádkový pluk	Vojenská hudba	1919-1920	Československá republika	Od roku 1920 hudba 20. pešieho pluku v Michalovciach
14. peší pluk	Vojenská hudba	1927-1933	Československá republika	Kasárne Jána Jiskru z Brandysa v Prešove
16. peší pluk	Vojenská hudba	1933-1938	Československá republika	Kasárne Jána Jiskru z Brandysa v Prešove
6. peší pluk	Vojenská hudba	1939	Slovenský štát	Prešov
		1939-1944	Slovenská republika	Prešov
22. výsadková brigáda	Vojenská hudba – hudobná čata	1955-1958	Československá republika	Útvary Prešov, Michalovce, Trebišov, Košice
18. motostrelecká divízia	Divízna vojenská hudba	1960-1965	Československá socialistická republika	Kasárne Antonína Zápotockého v Prešove
14. tanková divízia	Divízna vojenská hudba Hudba vojenského zväzku československých červenoarmejcov	1966-1989	Československá socialistická republika	Kasárne Antonína Zápotockého v Prešove Sokolovské kasárne v Prešove
		1990-1991	Česká a Slovenská federatívna republika	Kasárne Dukelských hrdinov /Lesík delostrelcov/ v Prešove

Tabuľka 3 - Súťažný repertoár Vojenskej hudby z Prešove zo súťaže vojenských hudieb v Trenčianskych Tepliciach v roku 1974 a v roku 1986 – hodnotenie výborná

Trenčianske Teplice	Máj 1974	Trenčianske Teplice	Máj 1986
Meno skladateľa	Názov skladby	Meno skladateľa	Názov skladby
Izák Dunajevský	Koncertný pochod	Vieroslav Matušik	S optimizmom vpred-pochod
Miloš Smatek	Tanečná predohra	Gregor Roletzký	Černohorský tanec
Antonín Dvořák	Valčík č.1 a 2 opus 54	Giuseppe Verdi	Predohra k opere Nabucco
Jindřich Praveček	Humoreska	Sergej Rachmaninov	Uhorský tanec č.2
František Jánky	Ruský tanec	Anton Petřík	Folklórna slávnosť
Miloš Machek	Moja láska	Gejza Dusík	Melódie Gejza Dusíka v úprave Karola Pádivého
Karol Elbert	Tarantella		
Václav Maňas	Klarinety vedú		
Metod Píkrýl	Tanečnica z Jerevanu		

Vojenský dirigenti vojenskej hudby v Prešove od roku 1945 do roku 1991

23

Dirigenti v období od roku 1945 do roku 1960 uvádzaní Barnabášom Hangonyim (1989) vo svojej absolventskej práci na Konzervatóriu v Košiciach. Barnabáš Hangonyi bol bývalý sólista na tenore vojenskej hudby v Prešove (1968-1981).

- por. Felix Knosp (1945-1948); por. Ján Polák(1948-1949); št. kpt. Ľudovít Adamčík(1949-1950); mjr. Adolf Hamerský(1950-1951); št. kpt. Ján Šandrik(1951-1953); mjr. Josef Řehák(1953-1957).

Prioritou vojenskej dychovej hudby v Prešove v 60. – 90. rokoch 20. storočia bola „škola“ dirigentov dychových hudieb. Mimoriadnu zásluhu mal kapelník divíznej hudby mjr. Anton Nahacký, ktorý pripravil viacerých členov vojenskej hudby na štúdium na konzervatóriu v študijnom odbore dirigovanie - Jaroslav Doležal, Karel Kabelka, Pavel Lacko, Ctibor Letošník, Václav Matoušek a Petr Stříška (Tarjányi 2013, s.100).

Dňa 16.06.1979 ppor. J. Doležal; ppor. C. Letošník; ppor. P. Lacko úspešne zvládli svoj absolventský koncert dirigentov, ktorý prezentovali pri absolventskom programe s Posádkovou hudbou Banská Bystrica. Koncert bol verejný v rámci XXII. ročníka Sliačskeho kúpeľného leta. Po úspešných absolventských skúškach sa postupne uplatnili ako vojenský kapelníci, dirigenti pri vojenských hudbách.

V priebehu ustálenia reorganizácie vojenských hudieb v Československu, v meste Prešov zastávali funkciu kapelníkov, dirigentov v rokoch 1960 – 1991.

- kpt. Štefan Varga; mjr. Jaroslav Voříšek; mjr. Štefan Vlk; mjr. Anton Nahacký; por. Petr Štříška; kpt. Jaroslav Doležal; npor. Ludvík Soukup; mjr. Karel Kabelka. Najdlhšie slúžiacimi kapelníkmi vojenskej hudby v Prešove boli: mjr. A. Nahacký; mjr. Š. Vlk; kpt. J. Doležal; mjr. K. Kabelka.

Popri kapelníkoch si zaslúžia pozornosť vynikajúci hráči, sólisti pôsobiaci vo vojenskej hudbe v Prešove v rokoch 1960 – 1991: K. Lušpai, T. Mašát; T. Kapitán, A. Horkel (trúbka); I. Šimo, M. Vlček (krídlovka); J. Hanzel-flauta; F. Havrilla-klarinet; J. Kofčák-hoboj; B. Hangónyi-fenor; J. Novotný-barytón, trombón; P. Lacko-trombón; Š. Funtal-tuba B; T. Krupa-bicie, xylofón; (Hangonyi 1989).

Obdobie pôsobenia vo funkcii dirigentov, kapelníkov vo vojenskej hudbe v Prešove. (Tabuľka 4)

Tabuľka 4 - Kapelníci a dirigenti vojenskej hudby v Prešove /1955-1991/

25

Meno , priezvisko, vojenská hodnosť kapelníka	Kapelník, dirigent vojenskej hudby v Prešove	Pôsobenie kapelníkov, dirigentov počas vojenskej služby
ppor. Viliam KELTOŠ	1955-1958	Dirigent hudobnej čaty v Prešove /počet 20 členov/
npor. Ján HOLOUBEK	1958-1960	Zástupca dirigenta hudobnej čaty por. Miroslav Křížek.
kpt. Štefan VARGA	1960-1961	Hudobný elév vojenskej hudby v Košiciach. Dirigent vojenskej hudby: Liberec, Trenčín, Košice. Kapelník vojenskej hudby v Prešove.
mjr. Jaroslav VOŘÍŠEK	1961-1963	Krátky čas pôsobil ako učiteľ Vojenskej hudobnej školy v Spišskom Podhradí a od roku 1957-1960 v Liberci. Koncom augusta roku 1963 dirigent vojenskej hudby v Českých Budějoviciach
mjr. Štefan VLK	1963-1972	V rokoch 1957-1958 dirigent posádkovej hudby v Trenčíne. V roku 1973 dirigent zakladajúcej vojenskej hudby v Košiciach, ako hudobná jednotka /čata/ pri Vysokoj vojenskej leteckej školy SNP v Košiciach.
mjr. Anton NAHACKÝ	1963-1979	Hudobný elév vojenskej hudby v Banskej Bystrici. Dirigent vojenskej hudby: Banská Bystrica, Znojmo. Šéfdirigent: Domažlice. Kapelník divíznej hudby v Prešove.
por. Petr ŠTRÍŠKA	1973-1975	Absolvent Vojenskej hudobnej školy Víta Nejedlého v Roudnici nad Labem. V období 1973-1975 druhý dirigent v Prešove. Od roku 1975 dirigent Posádkovej hudby Praha
kpt. Jaroslav DOLEŽAL	1975-1979 1979-1980 1981-1985	Absolvent Vojenskej hudobnej školy v Liberci, neskôr Roudnice nad Labem. Dirigent 1975-1979 divíznej hudby v Prešove. Od roku 1979 do roku 1980 kapelník. Od roku 1981 do roku 1985 veliteľ divíznej hudby, hlavný dirigent v Prešove,
npor. Ludvík SOUKUP	1985-1986	Absolvent Vojenskej hudobnej školy Víta Nejedlého v Roudnici nad Labem. Dirigent vojenskej hudby v Prešove. Od roku 1986 kapelník vojenskej hudby v Trenčíne.
mjr. Karel KABELKA	1983-1985 1985-1991	Absolvent Vojenskej hudobnej školy Víta Nejedlého v Roudnici nad Labem. Dirigent 1983-1985 vojenská hudba v Prešove. Od roku 1985 do roku 1991 veliteľ divíznej hudby, hlavný dirigent v Prešove.

Osobnosti vo funkciách kapelníkov vojenskej hudby v Prešove

26

- **Leopold Kohout** – (1857-1918?). Narodil sa v českej Jaroměři (predtým Josefov). Vojenský kapelník, hudobný skladateľ 67. pešieho pluku v Prešove. Vo funkcii kapelníka pôsobil v Prešove v rokoch 1882-1907 a tam žil do konca roka 1910. Potom sa presťahoval do Karvinej. V roku 1908 bol 67. peší pluk dislokovaný do Viedne. V Prešove skomponoval väčšinou svojich skladieb: tanečné skladby, vojenské pochody, úpravy diel iných skladateľov (Kopčáková 2019). Najznámejšia opera Santa Chliara.
- **František Hoffman** – (1873–1945). Narodil sa v Štáhlavy pri Plzni. V rokoch 1908 – 1914 bol vo funkcii kapelníka 5. pešieho pluku so sídlom v Prešove. Skladateľ tancov a pochodov.
- **kpt. Anton Gerža** – (1909-1950). Narodil sa v Stupave. Študoval hru na husliach a heligóne vo Vojenskej hudobnej škole v Prahe/1924-1926/. V roku 1939 bol po úspešnom konkurze prijatý za kapelníka vojenskej hudby pešieho pluku č.6 v hodnosti poručíka do Prešova. V rokoch 1941-1944 usporiadal s prešovskou vojenskou hudbou vyše 400 koncertov po Slovensku. V 1944 bol pridelený k p.p. č.2 Domobrany do Trenčína ako kapelník vojenskej hudby. Po ukončení vojny roku 1945 bol civilným zbormajstrom spevokolu Drotár a dirigentom malého komorného orchestra. V roku 1947 krátky čas opäť pôsobil v armáde ako kapelník vojenskej hudby v Trnave. Koncom roku 1948 bol pridelený k vojenskej hudbe do Žiliny. V roku 1949 prepustený z armády. Je autorom asi 50 skladieb. Pre dychové orchestre skomponoval pochody: Bratislava; Junácky pochod; Ilavský pochod; Pochod mesta Žiliny; Víťazný pochod slovenskej armády; (Ruttkay 2009).

- **mjr. Anton Nahacký** – (1928-2016). Narodil sa v obci Šoporňa, okres Galanta. V začiatkoch sa zdokonalil pod odborným vedením Imricha Gažoviča v hre na tenore, barytóna a pozaune. V rokoch 1952-1960 hráč, sólista na tenore vojenskej dychovej hudby Ministerstva národnej obrany v Prahe. Dirigent vo vojenských hudbách: Banská Bystrica, Znojmo, šéfdirigent vo vojenskej hudbe v Domažliciach. Od 07.08.1963 do 30.10.1979, kapelník, dirigent, skladateľ divíznej hudby v Prešove. Medzi jeho najúspešnejšie skladby, ktoré skomponoval patria: Pochod regulovčikov; Solivarská polka; Pri muzike-polka; Prvosienky-valčík; Estrádny pochod; Mierový pochod; Kubánske leto-passodoble; V horskom zátiší; Preteky mieru-kvapík; Folklórnu predohru-Oravské premeny; Od novembra 1979 do roku 1990, dirigent, skladateľ Mládežníckeho dychového orchestra ODPaM Prešov. V Dychovom orchestri RKS hráč a sólista na tenore. Od 01.05.1982 až do roku 2000 pôsobil v Dychovom orchestri RKS ako druhý dirigent.
- **kpt. Jaroslav Doležal** – (1942). Narodil sa v Jenišovciach obec medzi Turnovom a Jabloncom nad Nisou. Absolvent Vojenskej hudobnej školy v Liberci, neskôr Roudnice nad Labem. Dva roky 1958-1960 v Posádkovej hudbe v Košiciach. Od roku 1960 hráč na barytóna, divízna hudba Prešov. Útvary, Trebišov, Michalovce. V rokoch 1975-1979 dirigent divíznej hudby v Prešove; 1979-1980 kapelník divíznej hudby v Prešove. Od 01.01.1981 do 31.08.1985 veliteľ divíznej hudby-hlavný dirigent v Prešove. Skomponoval: Pochod zväzku československých červenoarmejcov; Giralťovský pochod; Letná nálada; Retrospektíva; V rokoch 1992-2004 riaditeľ ZUŠ, Prostějovská, Prešov. V Dychovom orchestri RKS hráč na barytóna a pozaune. Od roku 2000-2011 šéfdirigent Dychového orchestra RKS.

Vojenská hudba Prešov /rok ?/

29

Defilé vojenských hudieb v Prešove na vtedajšej Stalinovej ulici /1956/

30

Vojenská hudba Prešov - hudobná čata /1957/

31

Vojenská hudba Prešov – hudobná čata (1951-1952 ?)

33

Vojenská hudba Prešov /1959/

34

Vojenská hudba Prešov – tanečný orchester. Dirigent por. M. Křížek – vo výreze /rok 1959/

35

Vojenská hudba Prešov. Kapelník mjr. J. Voříšek. /Ul. SRR Prešov 06.10.1962/

36

Koncert vojenskej hudby Prešov na záver Mesiaca ZČSP.
Dirigent kpt. Anton Nahacký /ZDŠ Mudroňova Prešov 08.12.1963/

37

Vojenská hudba Prešov. Vľavo kapelník mjr. A. Nahacký, vpravo dirigent mjr. Š. Vlček /1969/

38

Tablo hudobníkov Vojenskej hudby Prešov /1972/

39

Autor dokumentu

➤ PhDr. Viliam Tarjányi, PhD.

- *narodený 09.07.1954 v Prešove*
- *popredný mediálny propagátor dychovej hudby na Slovensku*

➤ **Pôsobenie v Posádkovej hudbe Banská Bystrica:**

- **1978 – 1980** Nástup na základnú vojenskú službu 30.09.1978 (mesiac prijímač). Od 31.10.1978 do 26.09.1980 vojak-hudobník základná vojenská služba v Posádkovej hudbe Banská Bystrica, hráč na 1. krídlovku B. Dosiahnutie vojenskej hodnosti čatár.
- V čase pôsobenia v Posádkovej hudbe Banská Bystrica absolvovala vojenská hudba tieto najvýznamnejšie kultúrno-spoločenské akcie.
- Dňa 05.08.1979, koncert v priestoroch záhrady Na Valech Pražského hradu. Najvyššia pocta pre vojenské hudby na Slovensku v rámci hodnotenia zo súťaží vojenských hudieb. Posádková hudba Banská Bystrica v roku 1976 hodnotená ako výborná. Priamy rozhlasový prenos (Tarjányi 2024).

- Dňa 16.06. 1979 absolventský koncert vojenských dirigentov pri príležitosti otvorenia XXII. ročníka Sliačskeho kultúrneho leta.
- V období máj-august 1979 slávnostné koncerty, rozhlasové nahrávky pri príležitosti 35. výročia Slovenského národného povstania. Vyvrcholenie osláv SNP v dňoch 25.08.-26.08. 1979 v Banskej Bystrici.
- V dňoch 29.01. – 31.01.1980 talentové skúšky vojenských uchádzačov o dirigovanie. Prítomní najvyšší inšpektori vojenských hudieb v rámci Československa.
- Slávnostná vojenská prehliadka pri príležitosti 35. výročia Dňa víťazstva nad fašizmom. Vyvrcholenie prehliadky 09.05. 1980 na Bajkalskej ulici v Bratislave. (Tarjányi 2024)
- Pri významných akciách je potrebné pripomenúť množstvo promenádných koncertov vo vojenských posádkach, vojenské prisahy, defilé prvomájových sprievodov, vojenské výchovné koncerty, koncerty v rámci kultúrneho leta, nahrávky v rozhlase a televízii.

Fotografia vojak-hudobník, slob. Viliam Tarjányi Posádková hudba Banská Bystrica.
Na fotografii vpravo slob. Viliam Tarjányi – vo výreze
/Banská Bystrica – Radvaň 30.03.1979/

44

Literatúra:

- HANGONYI, Barnabáš, 1989. Vojenská dychová hudba v Prešove. Závěrečná absolventská písemná práce. Košice: Štátne konzervatórium Košice, 1989. 36 s.
- HOŘEC, Petr. 1973. 50 let Vojenské hudební školy Víta Nejedlého. 1923 – 1973. Praha-Holešovice: Vojenská hudební škola Víta Nejedlého. Naše vojsko, n. p., Závod 3, 1973. 79s.
- CHLOUPEK, Tomáš, 2015. Vojenská orchestrální hudba českých zemí. Bakalárska práca. Brno: Masaryková univerzita v Brne, Pedagogická fakulta, Katedra hudobnej výchovy. 2015. 54 s.
- KOVALIČ, Štefan, 1997. Život a dielo Antona Nahackého. Písemná absolventská práce. Košice: Štátne konzervatórium Košice, 1997. 30 s.
- KOPČÁKOVÁ, Slávka, 2019. K umeleckým aktivitám, životu a dielu vojenského kapelníka Leopolda Kohouta v Prešove v rokoch 1883 – 1908. In: Hudebení věda 2019, roč. 56, č. 1, s. 54-77. [CCC, WoS]

- KOPČÁKOVÁ, Slávka, 2024. (Prešovská univerzita v Prešove): *Vojenský kapelník František Hoffmann (1873–1945) a Prešov – k životu a dielu osobností regionálneho hudobného života*
- PEŠEK, Bohumil, 2006. *Zdenko Mikula – vojenský hudobník a organizátor slovenských vojenských kapiel*. Bratislava: Vojenská história, 2006, roč. 10, č. 2, s. 104 – 114
- POTEMROVÁ, Mária, 1965. *Prešov v období rokov 1938-1945. Hudobný život*. In: *Dejiny Prešova 2*. Sedlák, Imrich (ed.), Košice, 1965. s. 230
- RUTTKAY, Juraj, 2009. *Stodvadsaťpäť rokov Dychovej hudby Košicko-bohumínskej železnice vo Vrútkach (1884-2009)*. , 2009 s.000
- TARJÁNYI, Viliam ml. 2013. *Prešovské osobnosti dychovej hudby*. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2013. 148 s. ISBN 978-80-555- 0806-1
- TARJÁNYI, Viliam. 2024. *Bulletin – Da Capo Malej dychovej hudby Selčianka*. 2. revidované vydanie. Prešov: Štefan Staviarsky - Vašo 2024, 37 s.

Periodická tlač:

- HEŘMAN,1936. Slávnosti z príležitosti odovzdania štandarty vojenskej posádke v Sabinove In: Šariš, 19.06.1936, roč. VII., č. 25, s.1-2
- MINAŘÍK, Pavel. 2017. Vojenské hudby čs. armády po roce 1945. <https://armada.vojenstvi.cz/> Studie a materiály 22.10.2017, s.1-18

Fotografie:

Predná strana bývalí kapelníci vojenskej hudby v Prešove:

- Horný rad zľava: J. Holoubek; Š. Varga, J. Voříšek; Š. Vlk
- Dolný rad zľava: A. Nahacký; J. Doležal
- Fotografia archív Prešovského klubu vojenskej histórie Dukla (s.28)
- Fotografie archív Viliama Tarjányiho (s.29-30,34,36,41,44)
- Fotografie archív Vladimíra Grejtáka (s.31-33,35)
- Fotografie archív Tibora Kapitána (s.37-39)
- Fotografia archív Martina Marfas Martáneka (s.36)
- Fotografie archív Barnabáša Hangonyiho (s.40)

Prierez histórie vojenskej hudby v Prešove

48

Autor:

PhDr. Viliam Tarjányi, PhD.

Jazyková úprava:

Mgr. Anna Bakajsová

Sadzba:

Fotoateliér KaF

v roku 2025

1. vydanie – Náklad 45 – Strán 48

Tlačiareň:

Fotoateliér KaF